

Metotreksat – skuteczne i bezpieczne podanie leku w terapii reumatoidalnego zapalenia stawów

Methotrexate – effective and safe way of drug administration in the therapy of rheumatoid arthritis

Edyta Szalek

Katedra i Zakład Farmacji Klinicznej i Biofarmacji, Uniwersytet Medyczny w Poznaniu

Streszczenie

Metotreksat (MTX) został zarejestrowany przez FDA (ang. Food and Drug Administration; Agencja Żywności i Leków) do leczenia reumatoidalnego zapalenia stawów (rzs) już w 1988 roku, dlatego istnieje szereg badań klinicznych, które potwierdzają jego skuteczność i bezpieczeństwo w tej grupie chorych. Obowiązujące wytyczne EULAR, czyli Europejskiej Ligi ds. Leczenia Chorób Reumatycznych, wskazują na MTX jako lek pierwszego rzutu w terapii rzs. Aktualnie poszukuje się najbardziej efektywnych sposobów podania tego leku, aby z jednej strony zminimalizować działania niepożądane MTX, a z drugiej zwiększyć skuteczność leczenia. W licznych badaniach potwierdzono przewagę podania parenteralnego MTX nad drogą doustną, po której obserwuje się bardzo zmienną dostępność biologiczną leku. Podanie podskórne (s.c.) pozwala zmniejszyć działania niepożądane leku ze strony przewodu pokarmowego, uzyskać wraz ze wzrostem dawki wyższe stężenia leku we krwi i aktywnych metabolitów w erytrocytach oraz w efekcie zwiększyć skuteczność leczenia. Zastosowanie ampułkostrzykawkę przy aplikacji metotreksatu pozwala dodatkowo ułatwić skuteczne i bezpieczne podanie podskórne leku. (*Farm Współ* 2016; 9: 224-230)

Słowa kluczowe: reumatoidalne zapalenie stawów, metotreksat, podanie podskórne, ampułkostrzykawkę

Summary

Methotrexate (MTX) was registered by the Food and Drug Administration (FDA) to treat rheumatoid arthritis as early as 1988. Therefore, there is a wide range of clinical trials which confirm its efficacy and safety for treating this disease. According to the guidelines of the European League Against Rheumatism (EULAR), methotrexate is a first-line drug in the rheumatoid arthritis therapy. At present there are attempts to find more effective methods of administration of this drug in order to minimise adverse reactions and increase the treatment efficacy. Numerous trials have confirmed the advantage of parenteral administration over the oral method, which causes considerable variations in the bioavailability of the drug. Subcutaneous administration of the drug reduces adverse reactions of the gastrointestinal tract. At higher doses it increases the concentration of the drug in the blood and its active metabolites in erythrocytes. In consequence, it increases the treatment efficacy. An autoinjector additionally facilitates effective and safe subcutaneous administration of methotrexate. (*Farm Współ* 2016; 9: 224-230)

Keywords: rheumatoid arthritis, methotrexate, subcutaneous administration, autoinjector